

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/34/2015
Identifikačné číslo spisu:	1514204917
Dátum vydania rozhodnutia:	29.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1514204917.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého H., narodeného XX. decembra XXXX, bývajúceho u matky a zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Námestie slobody č. 5, dieťa rodičov P., bývajúcej vo Q., a U., bývajúceho v W. o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 1 Pd 5/2014, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 16. januára 2015, sp. zn. 11 CoP 420/2014,

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava V (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 11. apríla 2014, č. k. 1 Pd 5/2014-32 uložil otcovi maloletého U. poriadkovú pokutu vo výške 100,- Eur s povinnosťou zaplatiť ju do 3 dní

od právoplatnosti tohto uznesenia na účet súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa vystupoval ako dožiadaný súd v konaní vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8 P 168/2012. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že otec nerešpektoval predvolanie súdu prvého stupňa na informatívny výsluch, ktorého termín bol vytýčený na 21. marca 2014 a následne na termín 11. apríla 2014. Na oba termíny bol otec riadne predvolaný, doručenie mal riadne vykázané a svoju neprítomnosť nijako neospravedlnil, pričom bol na možnosť uloženia poriadkovej pokuty upozornený. Nakoľko sa otec maloletého bez ospravedlnenia opakovane nedostavil na výsluch na dožiadanom súde - súde prvého stupňa, čím vytrvalo hrubo sťažoval postup konania, bola mu uložená poriadková pokuta.

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 16. januára 2015, sp.zn. 11 CoP 420/2014 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Poukázal na obsah spisu a konštatoval, že zo strany otca došlo nepochybne k hrubému sťaženiu postupu konania, kedy dožiadaný súd - súd prvého stupňa nemohol vykonať výsluch na základe dožiadania Okresného súdu Vranov nad Topľou v stanovenom

časovom termíne a z ďalšieho priebehu konania vyplýva, že predmetné dožiadanie v súlade s § 39 ods. 2 O.s.p. bude po jeho rozhodnutí vrátené ako nevybavené. Na námietku odvolateľa o nelegitímnosti a nezákonnosti rozhodovania vyššieho súdneho úradníka v predmetnom konaní, odvolací súd v ďalšom uviedol, že z obsahu spisu vyplýva, že vyššia súdna úradníčka P. bola okrem iného poverená rozhodovaním o poriadkovej pokute a vykonávaním dožiadaní.

Uznesenie odvolacieho súdu napadol otec maloletého rozsiahlym dovolaním v celom rozsahu a žiadal uznesenia oboch súdov nižších stupňov zrušiť. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. tvrdiac, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a boli porušené jeho procesné práva a právo na súdnu ochranu. Odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na súdnu ochranu videl najmä v tom, že konanie nie je vedené na legitímnom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný, ďalej, že konanie je nie je vedené zákonným sudcom, resp. zákonným senátom a v konaní boli vydané rozhodnutia, ktoré sú protizákonné, protiústavné a v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd, Chartou základných práv EÚ, ktorými je Slovenská republika viazaná. Taktiež namietal, že odvolací súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, čím mu znemožnil uplatniť jeho procesné práva v konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), s právnickým vzdelaním (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dovolací súd však dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.).

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o poriadkovej pokute, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľa z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo

nie) neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p.

Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

Dovolateľ existenciu procesných väd konania uvedených v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na dovolateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa dovolací súd osobitne zamerail na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závažný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde, pretože odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a dovolateľovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Obsah dovolania svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku miestnej a vecnej nepríslušnosti súdov nižšieho stupňa, na základe ktorej preto konal vo veci nezákonný sudca a vydal nezákonné rozhodnutia v konaní.

Tu dovolací súd poukazuje na predošlé rozhodnutia iných senátov odvolacieho súdu, v ktorých sa už prejednávali totožné námietky dovolateľa (obsah dovolania nasvedčuje tomu, že sa jedná z väčšej časti o podobnú argumentáciu) o nepríslušnosti súdu, o nezákonnom sudcovi a nezákonných rozhodnutiach (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu vedené pod sp. zn. 2 Cdo 381/2012, sp. zn. 2 Cdo 27/2013, sp. zn. 3 Cdo 257/2012, sp. zn. 3 Cdo 81/2014, sp. zn. 3 Cdo 82/2014). Tieto rozhodnutia veľmi podrobne rozobrali uvedené námietky dovolateľov a vyhodnotili ich ako nedôvodné. Dovolací súd sa plne stotožňuje s odôvodneniami týchto rozhodnutí ohľadne vyššie uvedených námietok dovolateľa v predmetnej veci a nemá dôvod sa od týchto rozhodnutí odkloniť, preto na ne v plnom rozsahu poukazuje. Na základe uvedeného preto dovolací súd konštatuje, že predmetné námietky dovolateľa neobsahujú skutočnosti, ktoré by zakladali procesnú vadu v zmysle § 237 O.s.p.

K námietke otca maloletého o nevykonaní dokazovania odvolacím súdom a jeho rozhodnutia o poriadkovej pokute bez nariadenia pojednávania dovolací súd uvádza nasledovné.

Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z.z. sa zúžili prípady, kedy je odvolací súd povinný na prejednanie odvolania nariadiť pojednávanie. Túto povinnosť má odvolací súd len vtedy, ak ide o prejednanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej za predpokladu uvedeného v § 214 ods. 1 písm. a/ až c/ O.s.p. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p. bude odvolacie pojednávanie nariadené, rozhoduje odvolací súd podľa okolností konkrétneho prípadu. V danej veci odvolací súd rozhodoval o odvolaní otca proti uzneseniu súdu prvého stupňa o uložení poriadkovej pokuty. Z uvedeného je zrejmé, že odvolací súd nerozhodoval o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej. Pokiaľ odvolací súd rozhodol o odvolaní proti vyššie označenému rozhodnutiu, ktoré nebolo rozhodnutím vo veci samej bez nariadenia odvolacieho pojednávania, postupoval v súlade so zákonom. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že ani tento postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. V prejednávanej veci preto dovolateľ neopodstatnene vytýka súdu, že ním namietaný procesný postup bol nesprávny a viedol k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

K námietke dovolateľa, že vyššia súdna úradníčka nebola oprávnená konať a rozhodovať vo veci dovolací súd uvádza, že s touto námietkou sa zaoberal odvolací súd vo svojom rozhodnutí, pričom dovolací súd konštatuje, že odvolací súd postupoval a vyhodnotil námietku správne ako nedôvodnú (poverenie sa nachádza na č.l. 237). Predmetná skutočnosť preto tiež nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania otca nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie otca maloletého ako neprípustné podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.